БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР НЭГЭДЭГТЫ!

НОЯБРЬ 14 вторник 1939 он № 262 (2962) Сэн 10 мунгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

Марксизм-Ленинизмын теориие гүнзэгыгөөр шудалае!

«ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсын» гаралгатай дашарамдуулан, партийна пропагандые эмхидхэн табиха тухай" ВКП(б)-эйн ЦК-гэй историческа тогтоол гараһаар нэгэ жэл болобо. Мүнөөдэр, манай агуухэ ороной оломиллионно ажалшад, партийна ба партийна бэшэ большевигүүд болбол энэ гайхамшаг датые тэмдэглэхэ зуураа. Сталинска Центральна Комитедэй сэсэн хүтэлбэреөр, идейнэ фронт дээрэ нэгэ жэлэй торшо соо туйлаһан амжалтануудаа хамталан хаража байнад.

Агуухэ Сталинай өөрынь хабаадалгатайгаар зохёогдоһон, большевизмын хүсэнтүгэс идейнэ зэбсэг—марксистско-ленинскэ философиин үндэһэ һууриин гайхамшаг найруулга—«Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдай) Партиин историин хуряангы курс» болбол дэлхэйе коммунистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулха хэрэгтэ марксистско-ленинскэ теориин удхашанар ба хүсые гайхамшаг тодоор демонстрацилаа, манай кадрнуудай теоретическэ дутагдалые усадхалгада угаа ехэ туһа үзүүлээ, тэдэниие идэйнэ хатуужуулан, Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай хэрэгэй бүрнитүгэс илалтада этигэлые бүхэжүүлээ.

Үнгэрэһэн нэгэ жэлэй торшо соо, хэдэн миллион коммунистнууд ба партийна бэшэ большевигүүд хадаа өөһэдыгөө большевизмын историин знанияар зэбсэглэхын түлөө шангаар тэмэсэбэ. Энэ тэмэсэлэй результатта идейнэ хатуужаһан, партиин ба оронойнгоо хэрэгтэ эсэстээ хүртэр преданнэ, олон тоото шэнэ кадрнууд ургажа гараа.

Большевизмын историие гүнзэгыгөөр шудалажа, манай партиин ба тэрэнэй гениальна вождьнар—Ленин ба Сталинай ажаябадалтай танилсаад байхадаа, тэдэндэ инаглал бүри хүсэтэйгөөр хүгжөө. Марксистско-Ленинскэ теориие шудалхын түлөө тэмэсэгшэ олон зуугаад, мянгаад түрүү хүнүүд партида шэнээр ороо.

Өөһэдынгөө теоритическэ знаниие дээшэлүүлхын түлөө коммунистнуудай ба партийна бэшэ большевигүүдэй эрмэлзэлгэнь ба активностинь хэмжээлэшэгүй ургаа. Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-эйн Улан-Удын Горкомой парткабинедтэ һүүлэй һарада 183 хүнүүд, партийна ба партийна бэшэнүүд, индивидуальна консультаци абаа, тэрэшэлэн ВКП(б)-эйн истори тушаа 154 асуудалнуудтайгаар хандаһан байна. Городой ба хүдөө нютагуудахи партийна организацинуудта үнгэргэгдэдэг теоритическэ конференцинууд хадаа коммунистнуудай идейна-теоритическэ хэмжээгэй эршэмтэйгээр ургаһые харуулана.

Энээнтэй хамта, үйлэдбэри дээрэхи коммунистнуудай авангардна үүргэнь улам бүри ургажа байна. Улан-Удын мяханай комбинадай үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилдэг коммунистнууд бултадаа стахановцууд болонхой. Мүн тэрэшэлэн, Баргажанай аймагай, Карл Марксай нэрэмжэтэ, Селенгын аймагай, Тельманай нэрэмжэтэ, Хориин аймагай «Комсомол» колхозуудта ажал дээрэ хүдэлмэрилдэг коммунистнуудань бүгэдээрэн стахановцууд, тэдэнэй олонхинь хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан байна.

Коммунистнуудай стахановска жэшээгээр, хүдэлмэришэд ба колхозникуудай дунда стахановцуудударнигуудай тоонь үдэрһөө үдэртэ ургана. Энээнэй результадта, тэдэ колхозууд хадаа ажахын ба политическэ кампанинуудые болзор соонь дүүргэдэг байна. Иимэнүүд предприятинууд, колхозууд нилээд олон.

Зүгөөр, энэ историческа тогтоолые бэелүүлгэдэ дутуу дундануудые үсөөн бэшэ байһыень тэмдэглэхэ шухала. Нилээд олон тоото коммунистнууд мүнөө хүртэр, «Хуряангы курсын» 2-3 главаһаа саашаа гараагүй байха юм. Энээнэй гол шалтагааниинь хадаа нютагуудахи партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, парткабинедүүд болбол историие өөһэдөө үзэгшэдтэ туһалаха ба шухала зүйлнүүдээр хангаха хэрэгтэ анхаралаа багаар табиһан байна.

Бүхы парторганизацинууд, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд ба коммунистнуудай боевой зорилгонь—партийна пропагандадахи бүхы дутуу дунданануудые эрид усадхажа, «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсын» гаралгатай дашарамдуулан, партийна пропагандые эмхидхэн табиха тухай» тогтоолые бэелүүлгын үндэһөөр, хүдэлмэреө бүри дээшэнь үргэхэ, манай партийна ба гүрэнэй кадрнуудай—илаһан социализмын агуухэ ороной алтан фондын—теоритическэ хүмүүжэлыень бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ.

Большевизмые шудалахын түлөө сусаршагүйгөөр тэмэсэе!

«ВКП(б)-эйн историие үзэлгэ, Марксизм-Ленинизмын бүхы дайсадтай, ажалшадай бүхы дайсадтай тэмэсэһэн манай партиин историие үзэлгэ болбол *большевизмые шудалаха* ябадалда туһалаха ба политическэ һэрэмжые дээшэлүүлхэ байна.

Большевистскэ партиин героическэ историие үзэлгэ болбол общественнэ хүгжэлтын законуудай ба политическэ тэмэсэлэй знаниар, революциин хүдэлгөөшэ хүсэнүүдэй знаниар зэбсэглэнэ.

ВКП(б)-эйн историие үзэлгэ болбол Ленин-Сталинай партиин агуухэ хэрэгэй эсэсэй илалтада, бүхы дэлхэй дээрэ коммунизмын илалтада этигэлые бүхэжүүлнэ». (ВКП(б)-эйн историин хуряангы курс).

Мюнхендэ тэһэрэлгэ болобо

Берлин, ноябриин 9. (ТАСС). Германска информационно бюро иигэжэ мэдээсэнэ: «Үсэгэлдэр Мюнхендэ болоһон, национал-социалистическа партиин хуушан членүүдэй баярай заседани дээрэ Гитлер ерэһэн байна. Гитлер хадаа үгэ хэлэһэн ба заседаниин дүүрэхые хүлеэнгүй, гэдэргээ Берлинээ бусаһан байгаа. Гитлерэй ябаһанайнь хойно удалгүй, тэргэртэнь тэһэрэлгэ болоһон байна. Зал соо байһан, национал-социалистическэ партиин членүүдһээ 6 хүн үхэһэн ба 60 хүн шархатаһан байна. Энэ хорололгые мүрые хилын саанаһаа гэжэ тухайлнад. Тэһэрэлгын зэмэтэниие олоһон хүндэ 500 мянган марка шагнал үгтэнэ гэжэ соносхогдобо.

Германска правительстводо Советскэ Правительствын шаналалые мэдүүлгэ

Берлин, ноябриин 10. (ТАСС). Германидахи, СССР-эй полпред Шкварцев болбол мүнөөдэр үдэшэ, Германиин гадаада хэрэгүүдэй министр господин фон Риббентропто ерожо, Мюнхендэ болоһон террористическэ акт тушаа советскэ правительствын нэрэһээ шаналал мэдүүлбэ.

Мюнхендэ болоһон тэһэрэлгэтэй дашарамдуулан, Гиммлерэй мэдүүлгэ

Берлин, ноябриин 10. (ТАСС). Хар[illegible] эрүү[illegible] ба германска полициин начальник Гиммлер болбол Мюнхендэ болоһон тэһэрэлгын мүр хилын саанаһаа гэжэ мэдүүлбэ. Энэ гэмэтэ абуулгые элирүүлгэдэ туһалхаар мэдээнүүдые хилын саанахи германска миссинүүдтэ ба консульствонуудта үгэһэнэй түлөө, эрүүн үгэһэн шагналһаа гадна үшөө 300 мянган марка валютаар үгэхэ байна. Шагналанъ тэрэ оронда сааг үргэлжэ байдаг германска представительствоор тулэгдэхэ,—гэжэ германска информационно бюро мэдээсэнэ.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ЭЭЛЖЭЭТЭБЭШЭ V СЕССИ

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГАДААДА ПОЛИТИКА ТУХАЙ

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ ба гадаада хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр Молотовой доклад*)

СССР-эй Верховно Соведэй, 1939 оной октябриин 31-нэй заседани дээрэ

Эстонитой, Латвитай ба Литватай харилсадаг Советскэ Союзай харилсаануудай үндэһэ һууридань, 1920 ондо баталагдаһан мирнэ договорнууд байна. Эдэ договорнуудай ёһоор, Эстони, Латви ба Литва болбол бэеэдаанхай гүрэн байлгые абаһан байна, гэхын хамта энэ үнгэрһэн сагай торшо соо Советскэ Союз болбол эдэ, шэнээр байгуулагдаһан, баганууд гүрэнүүд тушаа ханибарисаагай политикые ябуулаһан байна. Баганууд арадуудые зэрлигээр даралаһан, бэеэдаанхай национальна- гүрэнэй хүгжэлтэдэ ямаршье аргабайдалнуудые тэдэндэ үгэдэггүй байһан ба багабэшын хүшэр хүндэ зүйлые тэдэндэ үзээһэн хаанта Россиин политикада ороходоо, Советскэ засагай политикын үндэһэн илагаань энээндэ харагдана. Ханибарисаагай советскэ, эстонско, советскэ-латвиска ба советскэ-литовско харилсаануудай, үнгэрһэн хоёр арбанжэлэй опыт хадаа Балтиишадарай хүршэнүүдтэй СССР-эй политическэ ба бусад алибүхы харилсаануудые саашадань хүгжүүлхэ таарамжатай нүхэсэлнүүдые байгуулаа гэжэ мэдэрэхэ хэрэгтэй. Эстони, Латви ба Литвын түлөөлэгшэдтэй хэгдэһэн һүүлэй дипломатическа хэлсэлгэнүүд ба эдэ хэлсэлгэнүүдэй результат, Москвада баталагдаһан договорнууд энээниие харуулаа.

Советскэ Союз болбол тон ехэ политическэ удхашанартай, харилсан туһалалсаха пактнуудые Эстонитой, Латвитай ба Литватай баталаһыень, таанар мэдэнэт. Эдэ пактнуудай принципиальна үндэһэ һууринуудань адали. Нэгэ талаһаа—Советскэ Союз ба нүгөө талаһаа—Эстони, Латви ба Литвын хоорондын договорнууд хадаа хэрбээ эдээнэй али-нэгэндэнь добтолгын болоходо ушарта, бэе бэедээ сэрэгэй туһаламжа үгэлсэхые оруулалсан, харилсантуһалалсалгын үндэһэ һуури дээрэ үндэһэлэнэ. СССР-тэ, илангаа Балтиин далай тээһээ, өөрэ янзын подступанууд байһан, эдэ оронуудай тусгаар географическа байдалтай байһан дээрэһээнь, эдэ пактнууд болбол Эстони ба Латвиин тусхайта пунктнууд дээрэ уһан-сэрэгэй базануудтай ба аэродромуудтай байха аргабайдалые олгоно, мүн тэрэшэлэн Литовско хилые Советскэ Союзтай хамта-ража хамгаалалгые тогтооно. Эстони, Латви ба Литвын территоринууд дээрэ эдэ советскэ уһан-сэрэгэй базанууд ба аэродромуудые байгуулга ба эдэ базанууд, аэродромуудые хамгаалан сахихын тулада зарим-хэды тоото улаанармейска частьнуудые абаашалга хадаа гансал Советскэ Союзда бэшэ, мүн Балтиишадарай тэдэ гүрэнүүдтэ оборонын найдамтай тулгууринуудые хангана манай арадуудай хүсэлэг мирые хамгаалгын хэрэгтэ алба хэнэ.

Һүүлэй үедэ Эстонитой, Латвитай ба Литватай хэгдэһэн дипломатическа хэлсэлгэнүүд болбо Советскэ Союзай ба мүн тэдэ гүрэнүүдэй интересүүдтэ эдэ военно-оборонительна хэмжээнүүдые бэелүүлхэ шухала байһаниие хүсэд ойлголсолго ба хүсэд найдабаринууд бидэнэй хоорондо байна гэжэ харуулаа. Мирые хамгаалаха ба мирнэ ажалтай манай арадуудта аюулгүйе хангаха оролдолгонууд хадаа хэлсэлгэнүүдэй боложо байхада, эдээндэ хабаадагшадай зүгһөө хүсэд харуулагдан элирээ. Эдэ бүхы хадаа хэлсэлгэнүүдэй түргэн дүүргэлые ба шухала историческа удхашанартай, харилсантуһалалсалгын пактнууды баталалгые хангаба.

Дээрэзаагдаһан харилсантуһалалсалгын пактнуудай тусгаар характерань юуб гэхэдэ, хилын саанахи хэблэлэй зарим органуудай харуулахаа һэдэдэг шэнгеэр, Эстони, Латви ба Литвын хэрэгтэ Советскэ Союзай ямар-нэгэн хамааралсалгые хараалана бэшэ. Харин, харилсантуһалалсалгын эдэ бүхы пактнууд хадаа хэлсээ баталагша гүрэнүүдэй суверенитедэй ойроохүртэшэгүйе ба нүгөө гүрэнэй доторой хэрэгтэ хамааралсахагүй принципые эрид баримталан хэлэнэ. Эдэ пактнууд болбол нүгөө талынгаа гүрэнэй, социальна ба экономическа структурые харилсан хүндэлэлсэхэ ябадалһаа дулдыдаһан ба манай арадуудай хоорондын һайн-хүршэ ёһоной мирнэ сотрудничествын үндэһэ һуурие бүхэжүүлхэ ёһотой байна. Бидэнэр хадаа баталагдаһан пактнуудые хүсэд харилсаанай условинууд дээрэ бодото хэрэгтэнь үнэн сэхээр ба пунктуальнаар бэелүүлхын түлөө байнабди, Балтиишадарай оронуудые советизацилга тухай шэшэлгэнууд хадаа манай ниитэ дайсадта лэ ба алибүхы антисоветскэ провокаторнуудта туһатай байна гэжэ мэдүүлнэбди.

Эстони, Латви ба Литватай политическэ харилсаануудай һайжаралгын туйлагдаһан үндэһэ һуури дээрэ, Советскэ Союз болбол худалдаанай тусхайта хэлсээнүүдые баталажа, эдэ гүрэнүүдэй ажахын хэрэглэлые үргөөр угтаһан байна. Ажахын эдэ хэлсээнүүдтэй хамта, Балтиишадарай оронуудтай хэдэг товарооборот хэдэн дахин ехэ болохо ба саашадаа ургаха таарамжатай перспективүүдтэй байна. Бүхы европейскэ гүрэнүүдэй, тэрээн соо нейтральна оронуудай, худалдаанай туйлай ехэ бэрхэшэлнүүдые үзэжэ байгаа условинуудта, Эстони, Латви ба Литватай хэгдэһэн СССР-эй эдэ экономическа хэлсээнүүд, эдээндэ тон ехэ положительно удхашанартай байна.

Тиимэһээ, СССР, Эстони, Латви ба Литвын хоорондо болоһон дүтэлэн ойротолсолго хадаа Балтиишадарай манай хүршэнэрэй хүдөө ажахын, промышленностиин, транспортын ба арадай энхэ амгалан байдалай бүри түргэн дээшэлэлдэ туһалаха байна.

Бага оронууд тушаа советскэ политикын принципүүд хадаа Вильно город ба Виленскэ областиие Литовско республикада үгэхэ тухай договорой жэшээ дээрэ тусгаар хүсэтэйгөөр демонстрировалагдаба. Иихэдээ, хоер милли н хахад хүн ontoй Литовско гүрэн болбол өөрынгөө территориие нилээд ехэдхэнэ, өөрынгөө хүнзониие 550 мянган хүнүүдээр олон болгоно, мүнөө байгаа Литовско столицоһоо хоёр дахин шахуу олон зонтой Вильно городые абана. Советскэ Союз болбол ды энэ олонхинь литовско хүн он байһан дээрэһээнь Вильно городые Литовско республикада үгөө бэшэ. Вильно городой хүнзонойнь олонхинь литовско бэшэ зон. Харин, Литваһаа хүсөөрөө Польшын булаажа абаһан, Вильно город хадаа нэгэ талаһаа—литовско гүрэнэй үнгэрһэн историческа байдалтайнь, нүгөө талаһаа—литовско арадай национальна хүсэлэнтэйнь холбоотой город болохо байһан дээрэһээ Литвада хабаадаха ёһотой гэжэ Советскэ Правительство тоолоһон байна. Томо гүрэнүүд, өөрынгөө дураар иимэ ехэ городые баахан гүрэндэ үгэхэ иимэ ушар хадаа дэлхэйн историдэ үшөө байгаагүй юм гэжэ хилын саанахи хэблэлдэ заагдаһан байна. Советскэ гүрэнэй энэ акт хадаа тэрээнэй һайн дурахүсэлые бүри тодоор демонстрировална.

Манай харилсаан Финляндитай тусгаар байдалда байна. Энэ хадаа гурбадахи державануудай зүгһөө элдэб түрэлэй гадаадын нүлөөнүүд Финляндида бии байһан ушараар гол түлэб тайлбарилагдана. Эстонитой хэлсэлгэнүүдтэ байһан асуудалнууд, Советскэ Союзай, ба илангаяа Ленинградай, аюулгүйе хангаха тэдэ асуудалнууд хадаа Финляндитай хэлэһэн хэлсэлгэнүүдтэ байһыень ушармэдэхэ хүнүүд мэдэрэхэ ёһотой. Советскэ Союзда аюулгүйн асуудалнууд, эндэ зарим талаараа бүри хурсаар табигдана, юуб гэхэдэ, Москвагай удаада, советскэ гүрэнэй главна город—Ленинград хадаа Финляндиин хилэһээ миил 32 километр газарта байна. Иихэдээ, Ленинград болбол ондоо гүрэнэй хилэдэ тон ойрохон, одоохон холоһүрэдэг буугай артиллерийска буудалгада хэрэгтэй расстояниһаа ойро хэмжээтэй газарта байна. Нүгөө талаһаа, Финлянди хадаа Советскэ Союз тушаа харша гү, али ханиобарисаагай позициин алиинь эзэлхэ байнаб, тэрээнһээнь Ленинградта шадар байгаа далайн замууд нилээд дулдыдаха байна, яахадааб гэхэдэ, Финскэ заливай бүхы хойто эрьень ба Финскэ заливай центральна хубиие зубшаһан бүхы аралнууд финляндида хабаадана.

Иимэ байдалые, ба мүн Европодо боложо байгаа оршомбайдалые хараада абажа, Финляндиин зүгһөө ёһото ойлгомжо харуулагдаха бэзэ гэжэ һанамаар байна.

Эдэ бүхы жэлнүүдэй торшо соо Финляндитай харилсадаг Советскэ Союзай харилсаань юун дээрэ үндэһэлэдэг байгааб? Эдэ харилсаануудай үндэһэ һууринь хадаа Балтиидахи манай бусад хүршэнүүдтэй договорнуудай типээр хэгдэһэн, 1920 оной мирнэ договор болоно гэжэ эли. Советскэ Союз хадаа Финляндиин бэеэ даанхайе ба зависима бэшэ байдалые, өөрынгөө сүлөөтэ дурахүсэлөөр хангаһан юм. Национальностьнуудай сүлөөтэ хүгжэлтын принципүүдые мэдэрэдэг, гансал Советскэ Союз иимэ алхам хэжэ шадаха байһандань һэжэг байха арганьгүй. Советскэ правительствоһоо ондоо, ямаршье правительство хадаа Ленинградай тон үүдэн дээрэ, зависима бэшэ Финляндиин байлгые Россидо тохёолдуулажа шадахагүй байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Князь Львов-Милюковай правительство тухай, тииһээ эитэрээ хаанта правительство тухай хэлэлтэгүй, Керенский-Церетелиин «демократическа» правительствын опыдонь энээн тухай тодоор хэлэнэ. Энэ шухала ушарбайдал хадаа советскэ-финскэ харилсаануудые һайжаруулгада һайн нүхэсэл боложо болохо байһандань һэжэг үгы, энээндэ Советскэ Союзһаа дутуугүйгөөр, Финлянди хүсэхэ ёһотой байха ушаргай.

Советскэ-Финскэ хэлсэлгэнүүд хадаа манай инициативаар һаяшаг эхилээ, эдэ хэлсэгэнүүдэй предмедүүдань юуб? Евр пын центрэ томонууд гүрэнүүдэй хоорондо гэнэтэ болоһон ба бүхы европейскэ гүрэнүүдтэ аюултай, дайнай нүжэрэжэ байгаа, одооной уласх орондын оршомбайдалда—Советскэ Союз болбол өөрынгөө аюулгүйе бүхэжүүлхэ серьезно хэмжээнүүдые абаха эрхэ эйһээ гадна, мүн тэрэшэ эн уялгатай байна. Тиихэдээ, Советскэ правительство болбол Ленинградта ойро байгаа далайн замууд тушаа, Финскэ арал тушаа, Ленинградһаа миил 30-аад километр байгаа тэрэ хуурай-замай хилэнүүд тушаа тусгаар анхаралаа таргаһань ойлгостой болоно. Ленинградай хүнзониинь гурба миллион хахад болоо, энэ хадаа 3 миллион 650 мянган хүнүүдтэй бүхы Финляндиин зонтой тэнсүү шахуу болоно гэжэ һануулан хэлэхэ байнаб. **(Зал соо хүхюун хүдэлөөн болоно).**

Финляндитай хэжэ байгаа Советскэ Союзай хэлсэлгэнүүд тушаа хилын саанахи прессын тараадаг худал хуурмаг үгэнүүд дээрэ тогтоһоной шье хэрэг үгыха. СССР хадаа Випури (Выборг) городые ба Ладожско нуурай хойто талые «эрэнэ» гэжэ заримуудань баталана. Өөрһөө хэлэхэдэ, энэ хадаа тон худал ба хуурмаг үгэ гээшэ. Аландска аралнуудые үгэхые СССР «эрэнэ» гэжэ нүгөө заримуудань баталана. Энэ хадаа—баһал тиимэ худал ба хуурмаг үгэ болоно. Швеци ба Норвеги тушаа Советскэ Союз баһал претензенүүдые хэдэг шэнгеэр шашалдана. Тээд, эдэ хадаа бурууша тодоруулгые хэрэглэхэгүй, һанаргүй худал юумэ гээшэ. (Бүгэдын энеэдэн). Үнэндөө хадаа, Финляндитай хэлсэлгэнүүдтэ табиһан манай дурадхалнууд тон скромно ба, тэрээнгүйгөөр СССР-эй аюулгүйе хангаха аргагүй ба Финляндитай хани харилсаа һайжаруулха аргагүй тула, тиимэл минимумээр хизаарлагдана.

Бидэнэр болбол бусад Балтиишадарай гүрэнүүдтэй манай баталаһан харилсантуһалалсаха пактнуудта адлишуугаар, Финскэ-советскэ харилсантуһалалсаха пакт баталаха дурадхалһаа, Финляндиин түлөөлэгшэдтэй хэлсэлгэ хэжэ эхилэһэн байгаабди. Энээнэй тулада, Финскэ правительство хадаа г. г. Паасикиви ба Таннерые Москва командировалааһан. Тээд, иимэ пакт баталалга хадаа тэрэнэй сахижа байһан абсолютна нейтралитедэй позицида зүришэхэ байна гэжэ Финляндска правительствын мэдүүлһэн дээрэһээ, бидэнэр болбол манай дурадхалда тэрээниие баалаашье үгы һэмди. Тиин, бидэнэр болбол Финскэ залив тээһээ—далай тээһээ ба пограничнэ линидэ Ленинградай тон ойро байһан дээрэһээ, хуурай замһаа—СССР-эй аюулгүйе, илангаяа Ленинградай аюулгүйе хангахын тула бидэнэй һаналаа табидаг, тиимэ тодорхой асуудалнуудые хэлсэхые дурадхаһан байгаабди. Бидэнэр болбол Карельска перешейка (хоолой) дээрэхи советскэ-финскэ хилые Ленинградһаа хойшонь хэдэн арбаад километр саашань болгохо тухай хэлсэхые дурадхаһан байнабди. Тэрээнэйнь орондо, бидэнэр хадаа Советскэ Союзда Финляндиин үгэхэ территориһоо хоёр дахин ехэ территориие, Советскэ Карелиин территориһоо, Финляндида үгэхэ дурадхал хээһэмди. Бидэнэр болбол бидэнэй уһан-сэрэгэй база эмхидхэхын тулада, Финскэ заливта ородог районнуудахи өөрынгөө территориһоо нэгэ баахан участогые тодорхой болзор соо бидэндэ арендаар үгэхынь тухай хэлсэхые Финляндида дурадхаһан байнабди. Харилсантуһалалсаха советскэ-эстонско пактаар хэлсэгдэжэ Финскэ заливта урда тээһээнь орохо аман дээрэ, тодорхойлбол Балтийска портдо, Советскэ уһан-сэрэгэй база байгуулаад байхадаа, Финскэ заливта хойто талаһаань орохо аман дээрэ уһан-сэрэгэй база байгуулбал, бусад гүрэнүүдэй зүгһөө харша добтолгоһоо Финскэ заливай аюулгүйе хүсэд хангажа шадаха байгаа. Иимэ база байгуулга хадаа гансал Советскэ Союзай интересүүдтэ бэшэ, мүн Финляндиин өөрэйнь аюулгүй байдалда зохихо байһандань һэжэг энэгүйбди. Бусад манай дурадхалнууд, тусхайлабал, Финскэ заливдахи зарим аралнуудай, ба тэрэшэлэн Рыбачий ба Средний гэжэ хахадаралнуудай зарим территоринуудыень хоёр дахин ехэ территореор Советскэ Карельһаа үгэжэ андалдаха тухай манай дурадхал Финляндска правительствын зүгһөө арсалта үзөөгүй. Манай зарим дурадхалдахи арсалдаан үшөө дабагдаагүй, тиигээд энэ талаар, Финляндиин хэһэн бага сагын оуулта, жэшээ хэдэ, Карельска перешейка дээрэхи территориие үгэлгэ хадаа зорилгодо ябашье харюусанагүй.

Финляндида туһатай хэдэн олон шэнэ алхамуудые хээбди. Хэрбээ манай гол дурадхалнуудай абтаа һаань, бидэнэр болбол Аландска аралнуудые зэбсэгжүүлгэдэ эсэргүү арсалгаа болюулхаар бэ эмди гэжэ хэлэһэн байнабди. Хэрбээ, энэ зэбсэгжүүлэлгэ хадаа гансал Финляндиин өөрэйнь национальна хүсэнүүдээр хэгдэхэ ба, нэгэнтээ энэ зэбсэгжүүлгэдэ СССР-эй хабаадалсахагүй дээрэһээнь, энээндэ гурбадахи гүрэнүүд ямараар шье хабаадахагүй гэһэн условидо лэ, Аландска аралнуудые зэбсэгжүүлгэдэ эсэргүү өөрынгөө арсалтые болюулжа шадаха байһанаа тодорхойлон хэлэһэн байнабди. Бидэнэр болбол Карельска перешейка дээрэхи советскэ - финскэ бүхы хилэ шадарай бэхижүүлэгдэһэн районнуудые болюулаха гэжэ Финляндида мүн дурадхаһан байгаабди. Энэ хадаа Финляндиин интересүүдтэ хүсэд таараха байна. Добтололсохогүйн тухай советскэ-финскэ пактые хоёр талын

(Үргэлжэлэлэнь 2-дохи нюурта)

*) Нүхэр Молотовой докладай эхиниинь ноябриин 12-ой үдэрэй номерто.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ЭЭЛЖЭЭТЭВЭШЭ V СЕССИ

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГАДААДА ПОЛИТИКА ТУХАЙ НҮХЭР МОЛОТОВОЙ ДОКЛАДАЙ ҮРГЭЛЖЭЛЭЛ

нэмэлтэ гарантинуудаар шангадхаха хүсэлөө дурсаhан байнабди. Эсэстэ, советскэ-финляндска политическэ харилсаануудые бүхэжүүлгэ хадаа манай оронуудай хоорондын ажахын харилсаануудай түргэн дээшэлэлтэдэ зохистой база лаб болохо байха hэн.

Тиимэhээ, бидэнэр болбол Финляндиин илангаяа хүсэдэг, тэрэ асуудалнуудта тэрээнэй урдаhаа ошохоор бэлэмди. Эдэ бүхэдын hүүлээр, бидэнэр болбол hанаашалагдаhан хэлсээе таhалдуулаха шалтаг Финляндиин бэдэрэхээр юума hананагүйбди. Тиимэ шалтаг хадаа советскэ-финскэ ханибарисаагай харилсаануудай политикада таарахагүй ба Финляндида серьезно хохидол ушаруулха бэлэй.

Советскэ-финскэ ханибарисаагай харилсаануудые бүхэжүүлхэ удхашанарые финляндска ударидахы кругууд зүбөөр ойлгохо ба хэнэйшье hаа зүгhөө хэгдэhэн ямаршье антисоветскэ даралгада, хабшалтада финляндска деятельнүүд орохогүй бээзэ гэжэ этигэн hананабди.

Америкын Холбоото Штадуудай президентэшье энэ асуудалда хамааралсахые болхотойдо олоhон байгаа, тээд энээниие американска нейтралитедэй политикатай тааруулхань бэрхэ гэжэ мэдээсэхэ ёhотой байнаб. Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэдэ, нүхэр Калининай нэрэ дээрэ эльгээhэн, октябриин 12-ой үдэрэйгөө постани соо, г. Рузвельт болбол СССР ба Финляндиин хоорондо ханибарисаагай ба мирнэ харилсаанай сахигдаха ба хүгжэхэ байhанда найдаха байhанаа мэдүүлhэн байна. Сүлөө ба бэеэ даанхайе США-hаа үнинэй эрэдэгшье hаа тэрээнээ мүнөө болтор абажа шадаагүй байhан филиппинүүд гү, али Куба ба Америкын Холбоото Штадуудай хоорондын хэрэгүүд хадаа сүлөө ба гүрэнэй бэеэ данхай байдалые Советскэ Союзhаа үни абаhан Финлянди ба Советскэ Союзай хоорондын хэрэгhээ дээрэ байна гэжэ hанажа болохоор юм.

Рузвельтын посланида нүхэр Калинин иигэжэ харюусаhан байна:

«Финляндска республикын гүрэнэй бэеэ даанхай байдал хадаа 1917 оной декабриин 31-дэ Советскэ Правительствын сүлөөтэ дурахүсэлөөр мэдэрэгдэhэн юм, Финляндиин суверенитет хадаа 1920 оной октябриин 14-дэ РСФСР ба Финляндиин хоорондын мирнэ договороор тэрээндэ хангагдаhан юм гэжэ Танда, господин президент, hануулхада болмоор гэжэ тоолоноб. Советскэ Союз ба Финляндиин хоорондын харилсаанай гол принципүүд хадаа дээрэ дурсагдаhан, Советскэ Правительствын актнуудаар тодорхойлогдоhон байгаа. Советскэ Правительство ба Финляндска правительствын хоорондо мүнөө хэгдэжэ байгаа хэлсэлгэнүүд болбол эдэ принципүүдтэй эхилдуулан ябуулагдана. Европейскэ миртэ hонирходоггүй кругуудаар тараагдадаг тенденциозно hаналнуудhаа ондоо, эдэ хэлсэлгэнүүдэй имагта зорилгонь хадаа Советскэ Союз ба Финляндиин хоорондохи харилсаануудые бүхэжүүлхэ ба Советскэ Союзай ба Финляндиин аюулгүйе хангаха хэрэгтэ эдэ хоёр оронуудай ханибарисаагай сотрудничествые бүхэжүүлхэ ябадал болоно».

СССР-эй Верховно Соведай Президиумэй түрүүлэгшын иимэ тон тодо харюугаа hүүлээр, Финляндска правительство болбол hайн дурахүсэлэй байбалань, тэдэ манай минимальна дурадхалнуудые hайнаар угтахань тоншье эли байха ёhотой, энэ хадаа Финляндиин национальна ба гүрэнэй интересүүдтэ зүришэхэгүйhөө гадна, мүн тэрээнэй гадаадын аюулгүйе бүхэжүүлхэ ба манай оронуудай хоорондын политическэ ба ажахын харилсаануудай үргэнөөр хүгжэлтэдэ үргэн база байгуулха байна.

Турцитай хэлсэлгэнүүд тухай хэдэн үгэ.

Эдэ хэлсэлгэнүүдэй бодото зүйлнүүд тухай хилын саана элдэб үнгөөр, худал хуурмагаар бэшэнэ. Ардаганай ба Карсын районуудые СССР эрээ гэжэ заримуудань баталана. Өөрhөө хэлэхэдэ, энэ хадаа—булта худал ба хуурмаг үгэнүүд гээшэ. Монтрегородто баталагдаhан уласхоорондын конвенциие хубилгахые ба проливууд тухай асуудалаар СССР-тэ үлэмжэ эрхэ олгохые СССР эрээ юмха гэжэ нүгөө заримуудань баталана. Энэ хадаа—баhал худал ба хуурмаг үгэ мүн. Хара далайн ба проливуудай районуудаар хизаарлаhан, харилсантуhалалсалгын хоёрталын пакт баталаха тухай үгэ үнэхөөр гарhан юм. Нэгээр,—иимэ пакт баталалга болбол тэрээниие Германитай зэбсэгтэ конфликтдэ оруулажа болохоор тиимэ ябуулгада татажа шадахагүй гэжэ СССР тоолоо, хоёроор,—СССР хадаа дайнай аюулай болохо ушарта, харадалайн бэшэ державануудай военнэ корабльнуудые Босфор проливоор Хара далай тээшэ Турци табихагүй гэhэн гарантитай байха ёhотой гэжэ тоолоhон байна. Турци болбол СССР-эй энэ хоёр тодорхойлгые арсаhан ба энээгээрээ, пакт баталаха аргагүй болгоhон байна.

Советскэ-турецкэ хэлсэлгэнүүд хадаа пакт баталалгада хүргөөгүй, гэбэшье энэ хадаа бидэниие hонирхуулдаг зарим-хэдэн политическэ асуудалнуудые элирүүлхэ гү, али тухайлаха ябадалда туhалаа. Серьезно удхашанартай харилсаатай байhан гүрэнүүдэй бодото шарайе ба политикые мэдэлгэ хадаа одооной уласхоорондын оршомбайдалда илангаяа шухала байна. Московско хэлсэлгэнүүдэй результадта ба мүн Турецкэ правительствын hүүлэй гадаада-политическэ актнуудай результадта, Турциин политикадахи олоншог ушарань мүнөө бидэндэ бүри эли тодо болоо.

Турциин правительство болбол дайнда хабаадагша европейскэ гүрэнүүдэй группировкатай өөрынгөө судьбае холбоходо дээрэ гэжэ тоолоо. Турецкэ правительство хадаа Германида эсэргүү дайе хоёр hара соо ябуулажа байhан, Англи ба Францитай харилсантуhалалсаха тухай пакт баталаа. Тиигэжэ, Турци болбол нейтралитэдэй болгоомжото политикые хойшолонгүй хаяжа, hүжэрэн байгаа европейскэ дайнай орбитада ороhон байна. Дайнайгаа сферэдэ нейтральна оронуудые олоор оруулахые хүсэдэг Англишье, мүн Францишье хадаа энээндэ ехэл хананги байна. Энээн тухай Турци шаналха ха гү,—таагаадшье яахамнайб. **(Зал соо хүдэлөөн болоно).** Өөрынгөө хүршын гадаада политикадахи эдэ шэнэ моментнуудые тэмдэглэхэ ба событинуудай хүгжэлтые наряар хараха ушартайбди.

Хэрбээ Турци хадаа дайлалдагша талануудай нэгэнэй дэмжэлгэдэнь, өөртөө аюултайгаар хандаhан ба өөрынгөө гарые мэдээжэ хэмдэ хүртэр холбоhон хадаа, энээгээр бээдээ абаhан тэрэ харюусалгые турецкэ правительство мэдэрэхэ ёhотой. Гэбэшье, тэрэ хадаа Советскэ Союзай ябуулдаг тэрэ гадаада политика бэшэ гээшэ. Энэ политикынгоо ашаар Советскэ Союз болбол багабэшын гадаада-политическэ амжалтануудые туйлаа. Советскэ Союз болбол хойшодоошье өөрынгөө гарые сүлөө байлгаха, тэрэшэлэн нейтралитедэйгээ политикые шууд ябуулха ба, дайн сэрэг hүжэрөөлгэдэ туhалангүй байхаhаа гадна, мир байгуулхые хүсэдэг оролдолгонуудые бүхэжүүлгэдэ туhалаха гэжэ бодоно. СССР-эй хэлбэрэшэгүй ябуулдаг, мирэй политика хадаа хойношодоошье эрхим перспективүүдтэй байна гэhэндэ этигэнэбди. Бидэнэр болбол Советскэ Союзай ба мантай ханибарисаатай гүрэнүүдэй интересүүдэй эрэдэгэй ёhоор энэ политикын бодото бэелүүлэгдэлые хүсэд хангахабди гэhэн этигэлтэйгээр, тус политикые Хара далайн районудшье ябуулахабди. **(Аплодисментнүүд).**

Японитой харилсаанууд тухайда.

hүүлэй үедэ советскэ-японско харилсаануудта зарим-тэдэ hайжаралта бии. Энэ hайжаралга хадаа hаяын московско хэлсээнhээ хойшо үзэгдөө, энэ хэлсээнэй результадта, монгол-манчжурска хилэ дээрэ болоhон конфликт усадхагдаhан байна.

Хэдэн hарын туршо соо, тодорхойлбол, май, июнь, июль, август ба сентябриин тэн хүртэрхи сагай туршо соо монгол-манчжурска хилэ шадархи Номонхаанай районд, японо-манчжурска ба советскэ-монгольско сэрэгүүдэй хабаадалгатайгаар, сэрэгэй ябуулганууд болоhон байна. Энэ үе соохи байлдаанай ябуулганудта, авиаци ба хүндэ артиллериие оруулалсахада, бүхы анхын зэбсэгүүд хабаадалсаhан ба заримдаа ехэ шуhадхаралгын характертай байлдаанууд болоhон байна. Энэ хэндэшье хэрэггүй конфликт хадаа манай талада багабэшын гэмтэл ушаруулаа, зүгөөр энэ гэмтэл японо-манчжурска талада хэдэн дахин ехэ байгаа. Эсэстэ, Япони хадаа конфликтые усадхаха дурадхалтайгаар бидэндэ хандаhан ба бидэнэршье японско правительствын дурадхалые дуратайгаар угтаhан байгаабди.

Энэ конфликт хадаа Монгол Арадай Республикын территориин заримые эзэлэн абаха ба энээгээрээ монгол-манчжурска хилые хүсөөрөө өөрынгөө туhада хубилгаха гэhэн Японии оролдолгоор гохёолдуулагдаhан байна. Иимэ нэгэ талын метод хадаа эрид сохитоор угтагдаха ёhотой байгаа, тиигээд Советскэ Союзай гү, али тэрээнэй союзнигай хэрэгые дайрахалаараа тоншье бүтэмжэггүй байhанаа үшөө дахин харуулаа. Европын зарим томо державануудай баталаhан, харилсан туhалалсаха пакт хадаа заримдаа ализэргэ химда байнаб гэжэ тон hаяхан Польшын жэшээ дээрэ харуулагдаhан байгаа hаа **(энеэдэн)**, харин монгол-манчжурска хилэ дээрэ тон ондоо ушар харуулагдаhан байна. Эндэ, Советскэ Союзай гартабилгатай харилсантуhалалсалгын пактын удхашанар харуулагдаhан байна. **(Нэрьемэ, удаан замхашагүй аплодисментнүүд).**

Энэ заагдаhан конфликт хадаа сентябриин 15-да Москвада баталагдаhан советскэ-японско хэлсээнэй результадта усадхагдаhан ба монгол-манчжурска хилэ дээрэ мир хүсэд hэргээгдэhэн байна. Иигэжэ, советскэ-японско харилсаануудые hайжаруулаха тээшэ түрүүшын алхам хэгдэhэн гээшэ.

Советскэ-монгольско ба японо-манчжурска талануудай түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн погранична комисси байгуулха асуудал үлөөд байна. Энэ комисси хадаа погранична зарим арсалдаата асуудалнуудые хаража үзэхэ ёhотой. Хэрбээ гансал манай талаhаа бэшэ, алишье талаhаа, hайн дуранай бии байгаа hаань, погранична асуудалнууды бүтэмжэтэйгөөр хаража үзэхэ метод болбол зохихо результат үгэхэ гэhэндэ hэжэглэхэгүйдэ болохо.

Тэрээнhээ гадна, советскэ-японско худалдаанай асуудалнуудаар хэлсээ хэжэ болохо аргабайдал элирэhэн байна. Советскэ-японско товарооборотой хүгжэлтэ хадаа хоёр гүрэнүүдэй интересүүдтэ таараха гэжэ мэдэрэнгүй аргагүй байна.

Тиимэhээ, бидэнэр болбол Японитой харилсадаг манай харилсаануудай зарим тэды харагдаhан hайжаралга тухай хэлэхэ баримтатай байнабди. Энэ тенденциин түргэн хүгжэлтэдэ ализэргэ найдажа болохо байhаниие мүнөө хэлэхэнь бэрхэ. Энээнэй үндэhэ hуури хадаа японско кругуудта хэрэзэргэ серьезнээр бэлэдхэгдээб гэжэ мэдэжэ үшөө шадаагүй байнабди. Бидэнэр болбол мирэй интересүүд тухай анхарал ба өөhэдынгөө гол политическэ позициhоо дулдыдан, энэ мэтын японско дурадхалнуудта положительно ханданабди гэжэ өөрынгөө зүгhөө хэлэхэ хэрэгтэй байна.

Эсэстэ, военнэ контрабанда тухай ба дайлалдагша оронууд тээшэ нейтральна оронуудhаа буу зэбсэгүүдые тээлгэ тухай хэдэхэн үгэ.

Сентябриин 6-най ба 11-нэй үдэрнүүдэй, Англиин нотада харюусаhан, Советскэ Правительствын нота hаяын үдэрнүүдтэ толилогдоhон байна. Военнэ контрабандын асуудал тушаа СССР-эй hаналань манай нота соо найруулагдаhан ба Советскэ Правительство хадаа мирнэ хүнзоной эдеэ хоолой продуктнууд, түлишэ ба хубсаhанай зүйлнүүдые военнэ контрабандада тооложо шадахагүй байна, массова хэрэглэлгын зүйлнүүдые хорилго хадаа хүүгэдые, эхэнэрнүүд, хүгшэд ба үбэшэнтэниие үлэсхэлэн үхэлдэ ба зоболондо оруулаха гэhэн ябадал гээшэ гэжэ нота соо заагдаа. Иимэ асуудалнууд хадаа, Англиин хэгшэ шэнгеэр, нэгэ талаhаа шиидхэхэ зүйл бэшэ, энэ хадаа державануудай ниитэ зүбшөөрэлhөө дулдыдан шиидхэгдэхэ ёhотой гэжэ Советскэ Правительство нота соогоо заагаа. Нейтральна оронууд, тэрэшэлэн Англи ба Франциин общественнэ hанал хадаа манай позициин зүбые мэдэрэхэ ба дайлалдагша оронуудай арминуудай хоорондохи дайе, хүүгэдтэ, эхэнэрнүүдтэ, хүгшэдтэ, үбэшэнтэндэ эсэргүү дайн болохогүйн хэмжээнүүдые абаха бэзэ гэжэ бодонобди. Юуншье болоо hаань, дайн сэрэг hүжэрөөхэ хүсэлгүй, нейтральна орон туладаа, манай орон хадаа дайниие hүйдхэл багатай болгохо, тэрээниие hуладхаха ба мирэй интересүүдтэ, тэрээнэй зогсоогдолгые түргэдхэхэ бүхы хэмжээнүүдые абаха байна.

Иимэ перспективүүдэй талаар болоходоо, дайлалдагша оронуудта буу зэбсэг зөөлгын хорилгые (эмбарго) болюулаха тухай американска правительствын шиидхэбэри хадаа үнэхөөр hэжэг түрүүлэнэ. Энэ шиидхэбэри хадаа дайниие hуладхаха ба дайнай эсэсые түргэдхэхэ гэhэн бэшэ, харин—дайниие шангадхаха, хурсадхаха ба удааруулаха результадтай болохо байhандань хэн hэжэглэхэ байхаб. Иимэ шиидхэбэри хадаа американска военнэ промышленностьдо ехэ барыша хангахань лаб. Гэбэшье, иимэ асуудал гарана: энэ ушарбайдал хадаа Америкаhаа буу зэбсэг гаргалгын хорилгые болюулhанай баримтань боложо үгэхэ байна гү? Үгы байhаниинь эли.

Мүнөө үеын уласхоорондын оршомбайдал иимэ.

Советскэ Союзай гадаада политикын үндэлэ hууринуудань иимэ. **(Оваци болоhон, нэрьемэ удаан аплодисментнүүд. Депутатнууд бүгэдэ бодно).**

СҮЛӨӨЛЭГДЭhЭН БАРУУН БЕЛОРУССИДА.

Урдын Белостокско уездын Соболево деревнидэ польско князь Любомирскиин газарые тэндэхи таряашанай комитет хубааhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Таряашанай комитедэй түрүүлэгшэ П. С. Тыневицкий болбол газар абаhантайнь дашарамдуулан таряашан Савицкиие амаршалжа байна.

(ТАСС-ын фото-клише).

АГУУЕХЭ ПРАЗДНИГАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Ангарай модобалгадхалай участогай хүдэлмэришэд—колхознигууд хадаа Агууехэ Октябриин урда тээхи социалистическэ соревнованида оролсожо, hайн үдэрые эрхим показательнуудтайгаар угтаба.

Мастер нүх. Решетовой участок дээрэ хүдэлмэрилдэг, Турантаевска сельсоведэй, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд нүхэд Бурдуковский И. А., Бурдуковский Е. Ф. ба бусад хадаа лучковэ хюрөөгөөр хүдэлмэрилжэ, үйлэдбэриингөө даабаринуудые 169 проц. хүртэр дүүргэнэд. Мүн тэрэшэлэн, колхознигууд нүхэд Хмелёв И. Н., Баев Н. М., Помулев В. И. ба Васильев С. гэгшэд үдэрэй өө нормнуудые 132-142 проц. хүртэр дүүргэнэд.

* * *

Кабанскын аймагай Брянскын, Твороговскын ба Степно-Дворецкын сельсоведүүдэй колхозуудай колхознигууд болбол Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революциин XXII жэлэй ойдо бэлэг болгон, Гурбадахи Табанжэлэй (хоёрдохи жэлэйнь гаргалга) урилhаламжада бэшүүлhэн мүнгөө болзорhоонь урид түлэбэ.

Ген. Бажанов.

Налоговой эрхим агентнууд

Закаменай аймагай, Енгорбын сельсоведэй налоговой агент нүхэр Щукин Николай Иванович болбол квартал бүриингөө плануудые амжалтатайгаар дүүргэдэг байна.

Енгорбын сельсоведтэ нүхэр Щукинай хүдэлмэрилдэг болохоhоо урда, тус сельсовет хадаа мүнгэ элсүүлгээр аймаг дотороо гээгдэжэ ябадаг байгаа.

Мүнөө, нүхэр Щукин хадаа колхознигуудай дунда агитационно-массова хүдэлмэриие жэшээтэ hайнаар табижа, тэдэнэрые Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованида үргэнөөр хабаадуулhанайгаа результадта, мүнгэ элсүүлгээрээ аймаг доторoo түрүү hуури эзэлhэн байна.

Жэшээлхэдэ, энэ оной гурбадахи кварталай планиие 136 процент дүүргээ. Тэрээн соохоо, урилhаламжын мүнгэнэй планиие 200 процент гүйсэдхэhэн байна.

Хужарай сельсоведэй налоговой агент нүхэр Бадмаев Лубсан-Нима болбол нүх. Щукинhээ дутуугүйгөөр хүдэлмэрилнэ. 1939 оной гурбадахи кварталай мүнгэнэй планиие 101 процент дүүргээ.

Мүнөө, IV кварталай мүнгэнэй кампаниие амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө, эдэ агентнууд хадаа эршэмтэйгээр оролдожо байнад.

Дагбаев—Госстрахын старша инспектор.

Түрүү хүнүүд партида ороно

Хори. Хэжэнгын сомоной «Комсомол» колхозой дэргэдэ 1938 оной ноябрь hарада ВКП (б)-эйн 1 члентэй, 2 кандидадуудтай кандидатска группа байhан юм. Мүнөө, энэ группа хадаа ажалшадай дунда агитационно-массова хүдэлмэриие hайнаар табижа шадаhанайнь ашаар, колхозой эрхим хүнүүд партиин зэргэдэ орожо, 6 кандидадуудтай ба 2 члентэй, партийна эхин организаци (парторгынь нүхэр Эрдынеева) болоhон байна.

Тус парторганизаци хадаа өөрынгөө хүдэлмэриие ажахын хүдэлмэритэй зохилдуулан табижа шадаа.

ВКП(б)-эйн членэй кандидат нүхэр Ханда Сэмпилова гэгшэ 1933 онhоо эхилэн хониной фермэдэ хүдэлмэрилнэ. Энэ фермэдэ хүдэлмэрилхэ зуураа, нэгэ үхэр, 3 хонид, патефон гэхэ мэтээр 7 дахин шагнагдаhан ба хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаhан байна. Партиин кандидат нүхэр Дулма Гүнзэнэй ба ВКП (б) эйн член М. Намсараева гэгшэд малажал дээрэ эрхимээр хүдэлмэрилнэд.

Энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Базаржапов болбол колхознигуудай дунда массова-ойлгуулалжын хүдэлмэри hайнаар ябуулжа, үбэhэнэй ба таряанай хураалга, сохилгые аймаг доторoo түрүүн дүүргэhэн байна. Коммунистнууд нүхэд Замханов, Дугаров ба Жамсаранов гэгшэд үйлэдбэридэ коммунистнуудай авангардна үүргые бодотоорнь бэелүүлнэд.

Гадна, тус парторганизаци болбол болхоо байгаа hунгалтануудта тушаа агитационно хүдэлмэри ябуулхынь тула 18 агитаторнуудые олоhон ба эдэнь үдэр бүри хөөрэлдөөнүүд ба занятинуудые үнгэргэнэ.

Дам. Жам

hурагшадай дунда оборонно хүдэлмэри ябуулагданагүй

Улан-Удэ городой № 3 дунда hургуулиин комсомольско эхин организаци хадаа hурагшадай жэлэй нэгэдэхи четверть соо тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилөө.

hурагшад—комсомольцуудай ба комсомол бэшэшье hурагшадай дунда оборонно-массова, полит-хүмүүжүүлгын хүдэлмэринүүд муугаар табигдаhан байна.

Полит-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулhанайнь результадта, комсомольцуудайнь дисциплина hула. Бүхы hурагшад-комсомольцууд болбол түрүүшын четвертидэ 100 проц. «отлично» ба «hайн» гэhэн сэгналтануудые абаха гэжэ социдоговорнуудые баталhан аад, зарим комсомольцуудань үлгөө дүүргээгүй байха юм.

Гадна, 40 комсомольцууд болбол бэшэгмэдэхэ үйшүүдые бэшэгтэ hургаха гэжэ томилогдоhон байгаа.

Зүгөөр, бэшэгмэдэхэгүйшүүдэй дунда мүнөө болтор хүдэлмэри ябуулагдаагүй. Ц. Ор

ПОЧТЫН ХҮДЭЛМЭРИИЕ hАЙЖАРУУЛХА

Зэдэ. Дэрэстэйн сомондо, Зэдын аймагай хэлхээ холбооной таhаг бии юм. Тиигээд энэ таhагта колхознигуудай захиhан газета ба журналнууд хэдэн хоногто, үнгэрхэдөө 7 ба 10 хоногто эзэдтэнь эльгээгдэнгүй хэбтэдэг. Энэ болошогүй байдалые тус таhагай хүдэлмэрилэгшэд хадаа «газета ба бэшэгүүдые тарааха хүнгүй, тиимэ дээрэhээ саг соонь тараажа шаданагүйбди» гэhэн шалтагаанаар тайлбарилана.

Газета ба журналнууд хадаа захиhшадтань хүрэдэггүй дээрэhээ, колхознигууд ба hургуулиин hурагшадай дунда газета захилга hүүлэй үедэ ехээр муудаhан байна.

Тиимэhээ тус сомоной Соведэй түрүүлэгшэ ба энэ таhагые эрхилэгшэ болбол иимэ байдалые усадхахын тула зохихо хэмжээнүүдые абаха ёhотой.

Г. Жэрбаев.

ХАРЮУСАЛГАГҮЙhӨӨ

Бурят-Цакирай сомоной «Улаан-Малшан» колхоз (Закаминай аймаг) болбол hунгуулиин гурбан округууд болгогдоод, округ бүхэндэ агитаторнуудые томилоhон байна. Эдэ агитаторнуудай заримань энэ хүндэтэй ба харюусалгатай хүдэлмэридэ тон харюусалгагүйгөөр хандана. Агитатор нүхэр Цыденовтэ 40 hунгагшад—колхознигууд даалгагдажа үгтэhэн болобошье hаань, биратай хүдэлмэри ябуулаагүй: агитатор болоhон сагhаа хойшо, hунгагшадай дунда ганса нэгэ занятин үнгэргэhэн байна.

Нүхэр Цыденов хадаа „hунгагшадай дунда агитационно-массова хүдэлмэри ябуулха сүлөөгүйб" гэдэг юм. Тээд энэ хадаа ямаршье үндэhэгүй байбашье hаа агитколлективай хүтэлбэрилэгшэ, мүн комсомольско организаци хэмжээ абанагүй.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора—3-44, отв. секретаря—3-23, отд. партийной жизни—7-55—2 зв., сельхозотдел—7-55, отдел кадров—5-07.

Типография НКМП БМАССР. Бурглавлит №1813